

Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy w Ziemięcicach

PROGRAM PROFILAKTYCZNY

SPECJALNEGO OŚRODKA SZKOLNO - WYCHOWAWCZEGO

W ZIEMIĘCICACH

NA ROK SZKOLNY 2016/2017

PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU PROFILAKTYCZNEGO SPECJALNEGO OŚRODKA SZKOLNO-WYCHOWAWCZEGO W ZIEMIĘCICACH

Program Profilaktyczny został opracowany na podstawie:

- Statut Specjalnego Ośrodka Szkolno- Wychowawczego w Ziemięcicach;
- Konstytucji RP;
- Ustawy o systemie oświaty (Dz. U. Nr 67 z 1996 r. poz. 329 z póź. zm.);
- Ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (tekst jednolity Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 z póź. zm.);
- Rozporządzenie MEN z dnia 24 lipca 2015r. w w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym
- Rozporządzenie MEN z dnia 27 sierpnia 2012r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół;
- Programu polityki prorodzinnej państwa;
- Rozporządzenia MEN w sprawie ramowych statutów;
- Konwencji o Prawach Dziecka;
- Europejskiej Karty Praw Człowieka;
- Karta Osób Niepełnosprawnych (1997r.);

WIZJA PLACÓWKI

„Ośrodek przyjazny dziecku”

...tu każde dziecko może czuć się bezpiecznie

tu nauczyciele i wychowawcy chcą je rozumieć

potrafią adekwatnie odpowiedzieć na jego potrzeby rozwojowe

tu każdy wychowanek osiągnie sukces

i nauczy się samodzielności na miarę swoich możliwości

ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

Program Profilaktyki jest dostosowany do potrzeb rozwojowych wychowanków, aby maksymalnie wykorzystać naturalny potencjał i usprawnić lub kompensować ich zaburzone funkcje. Celem Programu Profilaktyki jest wspieranie zdrowia psychicznego i fizycznego wychowanków poprzez pomoc w zdobywaniu wiedzy o zagrożeniach dla zdrowia oraz nabywanie umiejętności przeciwdziałania tym zagrożeniom.

Adresatami programu profilaktyki są:

- Wychowankowie,
- Rodzice/opiekunowie prawni,
- Nauczyciele/wychowawcy,
- Pracownicy administracji i obsługi.

Osoby odpowiedzialne za realizację programu profilaktyki są:

- Dyrektor,
- Wicedyrektor,
- Nauczyciele,
- Wychowawcy klas,

- Wychowawcy grup internatowych,
- Psycholodzy,
- Rehabilitanci,
- Pomoce nauczycieli,
- Pielęgniarka,
- Pracownicy administracji i obsługi

Program Profilaktyki Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Ziemęcicach stawiony jest na kształtowanie umiejętności życiowych takich jak:

- promocja zdrowego trybu życia,
- umiejętność współdziałania w grupie,
- ograniczenie czynników hamujących rozwój dziecka,
- wzmacnianie czynników, które sprzyjają rozwojowi,
- bezpieczeństwo i odpowiedzialność za siebie i za innych.

CHARAKTERYSTYKA WYCHOWANKÓW

Wychowankami Ośrodka są dzieci, młodzież i osoby dorosłe z:

- niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym, znacznym, głębokim,
- niepełnosprawnością sprzężoną
- autyzmem.

Dodatkowo występującymi schorzeniami/zaburzeniami są:

- choroby uwarunkowane genetycznie,
- choroby układu nerwowego,
- choroby i zaburzenia psychiczne,
- schorzenia narządów ruchu,
- wady narządów zmysłu,
- zaburzenia z zakresu integracji sensorycznej,
- zaburzenia sfery emocjonalno-motywacyjnej,
- zaburzenia komunikacji.

DIAGNOZA ŚRODOWISKA

Na podstawie informacji uzyskanych od wszystkich pracowników Ośrodka, rodziców/opiekunów prawnych wychowanków określono czynniki sprzyjające podejmowaniu ryzykownych działań oraz czynniki chroniące –osłabiające działanie czynników ryzyka.

Czynniki ryzyka:

- niekompetencja społeczna,
- niewłaściwe wzorce osobowe w domu/placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- niska samoocena,
- brak sukcesów w różnych dziedzinach życia,
- przemoc w rodzinie i środowisku,
- brak utrwalonych norm dotyczących higieny osobistej,
- zaburzone kontakty z rówieśnikami,
- trudności w nauce,
- brak umiejętności spędzania czasu wolnego w sposób konstruktywny,
- nieumiejętność radzenia sobie w trudnych sytuacjach.

Czynniki chroniące:

- silna więź w rodzinie i poczucie bezpieczeństwa,
- dobre relacje interpersonalne,
- istnienie dobrych wzorców osobowych,
- dezaprobata dla zachowań ryzykownych i szkodliwych społecznie,
- umiejętność radzenia sobie z sytuacjami trudnymi,
- konstruktywne zainteresowania i zajęcia pozalekcyjne,
- zainteresowanie własnym rozwojem, zdrowym stylem życia,
- klimat współpracy między rodzicami/opiekunami prawnymi a pracownikami Ośrodka,
- nawyk aktywnego wypoczynku.

Uzyskane informacje pozwoliły na określenie głównych problemów społeczności szkolnej:

- agresja (słowna–krzyki, piski, wulgaryzmy, przezwiska, wyśmiewanie, fizyczna–zaczeplanie, bicie, szarpanie, popychanie)
- autoagresja (bicie się, gryzienie, wrywanie sobie włosów, uderzanie głową),
- nadpobudliwość psycho-ruchowa
- otyłość lub brak apetytu
- niewydolność wychowawcza rodziny

- zbytńia koncentracja na dziecku niepełnosprawnym lub odrzucenie go przez rodzinę
- zdarzenia losowe.

Główne cele programu profilaktyki :

- osiągnięcie w placówce przyjaznego klimatu, poprzez wzajemną komunikację, właściwe relacje, budowanie więzi emocjonalnych oraz wsparcie w sytuacjach trudnych,
- wskazywanie pozytywnych wzorców, utrwalanie norm społecznych, rozwijanie korzystnych cechy osobowych oraz budowanie autorytetów.
- uczenie prawidłowych reakcji w sytuacji zagrożenia, oraz wyrabianie zdolności radzenia sobie z sytuacjami trudnymi i problemami.
- wypracowanie spójnej i konsekwentnej polityki placówki wobec niekorzystnych zjawisk wychowawczych,
  - stawianie jasnych i zrozumiałych wymagań w stosunku do zachowań uczniów,
  - budowanie dobrej współpracy z rodzicami,
  - podnoszenie poziomu umiejętności wychowawczych nauczycieli i rodziców,
  - wzmacnianie czynników chroniących, poprzez promowanie zdrowia, rozwijanie potencjalnych możliwości dzieci i młodzieży,
  - eliminowanie czynników ryzyka i przeciwdziałanie im.

SZCZEGÓŁOWY PLAN REALIZACJI

OBSZAR I –BEZPIECZEŃSTWO:

- Bezpieczne zachowanie się w środowisku bliższym i dalszym.

OBSZAR II –PROFILAKTYKA I PROMOCJA ZDROWIA:

- Higiena osobista.
- Zdrowy styl życia/zachowania prozdrowotne.
- Seksualność.

OBSZAR III–AGRESJA I PRZEMOC:

- Agresja i przemoc wśród wychowanków.
- Agresja i przemoc w rodzinie wobec dzieci.

I. BEZPIECZEŃSTWO

Cele szczegółowe działań wychowawczych	Treści	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni
<p>Nabywanie przez uczniów minimum wiedzy dotyczącej zagrożeń dla bezpieczeństwa</p>	<p>Przestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas:</p> <ul style="list-style-type: none"> -zajęć dydaktycznych, -zajęć wychowawczych -czynności samoobsługowych - czynności codziennych - imprez i uroczystości -wycieczek -czasu wolnego. 	<ul style="list-style-type: none"> - praca wychowawcza na lekcjach i zajęciach specjalistycznych, - realizowanie tematów ośrodków pracy, - pogadanki podczas lekcji, - udział w spacerach i wycieczkach, - udział w imprezach okolicznościowych, - systematyczna współpraca z rodzicami w zakresie wychowania dzieci, - zajęcia świetlicowe, - zajęcia w grupach wychowawczych, - udział w aktywności na świeżym powietrzu niezależnie od pogody, - zajęcia tematyczne w świetlicy i internacie, - uczestnictwo w różnych działaniach w ramach ogólnopolskich programów i akcji (np. „Owoce i warzywa w szkole”, „Szlanką mleka w szkole”), - udział w konkursach 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele oddziałów przedszkolnych, - wychowawcy klas i internatu, - muzykoterapeuci, - katecheta - specjaliści - opiekunowie, - dyrekcja.

		<p>ekologicznych i czystości,</p> <ul style="list-style-type: none"> - udział w akcjach: „Sprzątanie Świata”, „Dzień Ziemi”, - realizacja programów profilaktycznych dotyczących uzależnień, - opieka nad terenami zielonymi wokół Ośrodka, - zajęcia gastronomiczne w szkole i internacie, 	
--	--	---	--

II. PROFILAKTYKA I PROMOCJA ZDROWIA

Cele szczegółowe działań wychowawczych	Treści	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni
<p>Rozwijanie wśród uczniów kultury zdrowotnej i profilaktyki uzależnień.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -kształtowanie właściwych nawyków zdrowotnych i higienicznych, - promowanie zdrowia, - uczenie dzieci racjonalnego odżywiania się i umiejętności odpoczynku, - umiejętność dobierania stroju do pogody, - kształtowanie umiejętności zdrowego odżywiania się, - higiena sporządzania i spożywania posiłków, - propagowanie modelu aktywnego spędzania czasu wolnego, 	<ul style="list-style-type: none"> - uczestnictwo w zajęciach specjalistycznych, - pogadanki, apele, - zajęcia świetlicowe, - zajęcia tematyczne w internacie, - zajęcia dodatkowe, - udział w warsztatach i zajęciach rozwijających zainteresowania, - udział w imprezach okolicznościowych, konkursach, występach artystycznych i 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele oddziałów przedszkolnych, - nauczyciele specjaliści, - wychowawcy klas i internatu, - nauczyciele przygotowujący uroczystości, konkursy, zawody sportowe.

	<ul style="list-style-type: none"> - doskonalenie umiejętności samoobsługowych, - wdrażanie do samodzielnego dbania o wygląd i higienę osobistą, - wygaszanie zachowań niepożądanych, - wdrażanie uczniów do poszanowania własnej i cudzej prywatności, - doskonalenie umiejętności rozpoznawania granicy między zachowaniami aprobowanymi a niepożądanymi, - umiejętność korzystania z form opieki zdrowotnej. 	<p>zawodach sportowych.</p> <ul style="list-style-type: none"> - udział w wycieczkach szkolnych i wyjściach, - udział w aktywności na świeżym powietrzu niezależnie od pogody, - zajęcia tematyczne w świetlicy i internacie, - uczestnictwo w różnych działaniach w ramach ogólnopolskich programów i akcji (np. „Owoce i warzywa w szkole”, „Szlanka mleka w szkole”), - udział w konkursach ekologicznych i czystości, - udział w akcjach: „Sprzątanie Świata”, „Dzień Ziemi”, - realizacja programów profilaktycznych dotyczących uzależnień, - opieka nad terenami zielonymi wokół Ośrodka, - zajęcia gastronomiczne w szkole i internacie 	
--	---	--	--

III. AGRESJA I PRZEMOC

Cele szczegółowe działań wychowawczych	Treści	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni
<p>1. Radzenie sobie w sytuacjach nowych, trudnych i konfliktowych.</p> <p>2. Podnoszenie poziomu świadomego kontrolowania i modelowania własnych zachowań.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem, - wzmacnianie zachowań pożądaných i aprobowanych, - ćwiczenie umiejętności rozwiązywania konfliktów, - doskonalenie umiejętności interpersonalnych, - doskonalenie umiejętności komunikacyjnych, - wygaszanie zachowań niepożądanych (agresja, autoagresja) - doskonalenie umiejętności społecznych, - budowanie adekwatnego obrazu siebie, - propagowanie aktywnego spędzania czasu wolnego, - rozwijanie zainteresowań, - wzmacnianie więzi rówieśniczych, urozmaicanie form kontaktu z rówieśnikami, trening kompetencji, - profilaktyka agresji w środowisku rodzinnym. 	<ul style="list-style-type: none"> - stosowanie technik relaksacyjnych, - udział w zajęciach muzykoterapii, - udział w zajęciach artystycznych i sportowych umożliwiających rozładowanie emocji, - stosowanie aktywizujących metod pracy na lekcjach, - stosowanie wzmocnień pozytywnych w postaci pochwał i nagród - konsultacje z psychologiem, - współpraca z środowiskiem rodzinnym, - organizacja czasu wolnego, 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele oddziałów przedszkolnych, - nauczyciele, - wychowawcy klas i internatu, - specjaliści, - opiekunowie, - dyrekcja